

SAMKYNT HJÚNALAG

HETTA ER NÓGV STØRRI ENN VIT GEVA OKKUM FAR UM

Hetta hevur verið tungt og tað hevur verið ein dýrtkeyptur sigur hjá nógvum, sigur Sonja Jógvansdóttir, tingkvinna

Áki Bertholdsen

– Eg haldi, at hetta er nógv størri enn vit í roynd og veru geva okkum far um.

Tað sigur Sonja Jógvansdóttir, sum er fyrsti limur á Føroya Løgtingið, ið alment viðurkennur, at hon er samkynd.

Í Løgtinginum hevur hon eisini gingið á odda at fáa samkyndum borgarlig rættindi til at kunna ganga saman í hjúnalag.

hava offrað alt fyri at vit nú eru komin her til. Vit hava verið til jarðarferðir hjá samkyndum, sum hoyknaði undir trýstunum, tað hevur verið at vera samkyndur í Føroyum, og hava tikið sitt egna lív. Og tað eru onnur, sum eru farin í útleigd, tí tey hava ikki følt, at pláss er fyri teimum í Føroyum, staðfestir hon.

– Men nú hava vit tikið tað stóra og avgerandi stigið til tað rúmliga samfelagið, har tað er pláss fyri øllum, sigur Sonja Jógvansdóttir.

➤ **Viðhvørt fáa vit tað fatan, at samkynd verða ikki umrødd sum menninskju**

Og seinnapartin í gjár varð endaliga komið á mál, tí tá varð tað endaliga samtykt í Løgtinginum, at samkynd kunnu sleppa at giftast í Føroyum.

Nú er bara nakað av umsitingarligum arbeiðið eftir at gera í sambandi við at lógin skal lýsast í Føroyum og í Danmark og tá ið tað er avgreitt, er klárt hjá samkyndum at giftast í Føroyum. Tað verður væntandi seinni í summar, ella tíðliga í heyst, at tað verður veruleiki.

Ein tungur burður

Sonja Jógvansdóttir ásannar, at hetta hevur verið ein tungur burður.

– Tað eru nógv fólk, sum

Hinvegin heldur hon, at í hugaheiminum á fólki hevur samfelagið verið nógv rúmligari í longri tíð.

– Í sínum hugaheimi hevur fólkið verið frammanfyri lógarsmiðirnar. Men í gjár fingur vit so staðfest, at lógarverkið fylgir við, sigur Sonja Jógvansdóttir.

Avgerandi skifti

Sjálv heldur lögtingskvinnan, at eitt avgerandi skifti hendi í 2006, tá ið meirlutin í Løgtinginum samtykti at broyta grein 266 B í revsilógini, so at tað eisini varð bannað at gera seg inn á fólk fyri teirra kynsliga samleika.

– Tá fingur vit eitt veruligt kjak um hesi viðurskiptini

og hóast tað bara tryggjaði okkum ímóti haturstalu og hatursbrotsverkum, fekk tað stóran týðning fyri viðurskiptini hjá samkyndum.

Hon heldur, at tá ið grein 266 B var til viðgerar, varð kjakið munandi harðari og skitnari enn tað er nú.

– Men eg haldi, at tá ið tað málið varð lagt afturum, broyttust kjakmentanin á hesum øki, hóast hon framvegis til tíðir kann tykjast hörð.

Og tað er eisini týðiligt, at tað eru alsamt fleiri og fleiri samkynd í Føroyum sum alment viðurkenna tað.

– Tað gjørdur tey ikki fyrr, tí fyrr duldu tey flestu samkyndu sín kynsliga samleika sum mansmorð.

Men Sonja Jógvansdóttir heldur eisini, at tey samkyndu sjálvi broyttist.

Trýstið uttanífrá er eitt, men í roynd og veru hevur sjálvkúganin, tey samkyndu lögdu seg undir, verið tað ringasta.

– Men tað eru fleiri og fleiri samkynd sum ikki longur ganga við boygdum høvdið, men ásanna, at samkyndleiki er er ikki nakað at skammast av, tí tað er nakað, vit eru, heldur hon.

Tað er eisini týðiligt, at tað er lættari hjá avvarðandi hjá samkyndum at tosa um tað og at góðtaka tað alment.

– Fyrr varð tað hildið í loyndum, tí tað var so nógv s k o m m forbundin við tað.

Hóast Sonja Jógvansdóttir heldur, at kjakmentanin á hesum øki er broytt til tað betra, ásannar hon, at kjakið er framvegis stundum hart.

Men hon sigur, at hon hevur miðvíst roynt at hildið høvdið kalt og at vera siðilig, tó at hon eisini viðgongur, at tað er hent onkuntíð, at hon er provokerað yvir evni og er lopin framav og hevur sagt

ymiskt, ið var betur ósagt.

– Men tað er ein royndur lutur, at tað eru lögtingsfólk, sum hava eina djúpa og innaliga andstygd ímóti at samkynd fáa somu rættindi sum onnur. Men ístaðin fyri at siga sum er, verður tann homofobiski hugburðurin pakkaður inn í føgur orð. Tað er ómansligt og tað hevur verið ótolandi til tíðir, heldur hon.

– Politikarar hava eina serliga ábyrgd fyri, hvussu teir orða seg, og hvussu teir umtala onnur menninskju, men tað hava teir ikki altíð liva upp til, heldur lögtingskvinnan.

Giftast í heyst

Sjálv er Sonja Jógvansdóttir í parlagi við Annlis Bjarkhamar og hon væntar at tey fara at giftast í heyst.

–Tað er einki at ivast í, at vit fara at brúka hesi borgarligu rættindi, vit hava fingið, sigur Sonja Jógvansdóttir.

Nakar dagur er ikki ásettur, tí tað skal lagast til arbeiðið og annað.

Tey stermba ikki eftir at vera tey fyrstu samkyndu sum giftast, tí tað heldur hon hevur minni týðning.

– Tað hevur størri týðning at tað verður gott sigur Sonja Jógvansdóttir.



TUNG

– Hetta hevur verið ein tungur burður og tað eru nógv fólk, sum hava offrað alt fyri at vit nú eru komin her til, sigur Sonja Jógvansdóttir

➤ **Politikarar hava eina serliga ábyrgd fyri, hvussu teir orða seg**

– Viðhvørt fáa vit tað fatan, at samkynd verða ikki umrødd sum menninskju, men meiri sum ein lutur, ein tunnil ella ein vegastubbi. Men tað hevur sína ávirkan, tí tey samkyndu eru vanlig menniskju, og tey hava eisini familju, næstringar og vinfólk, sum tað rakar hart, og sum taka sær tað.